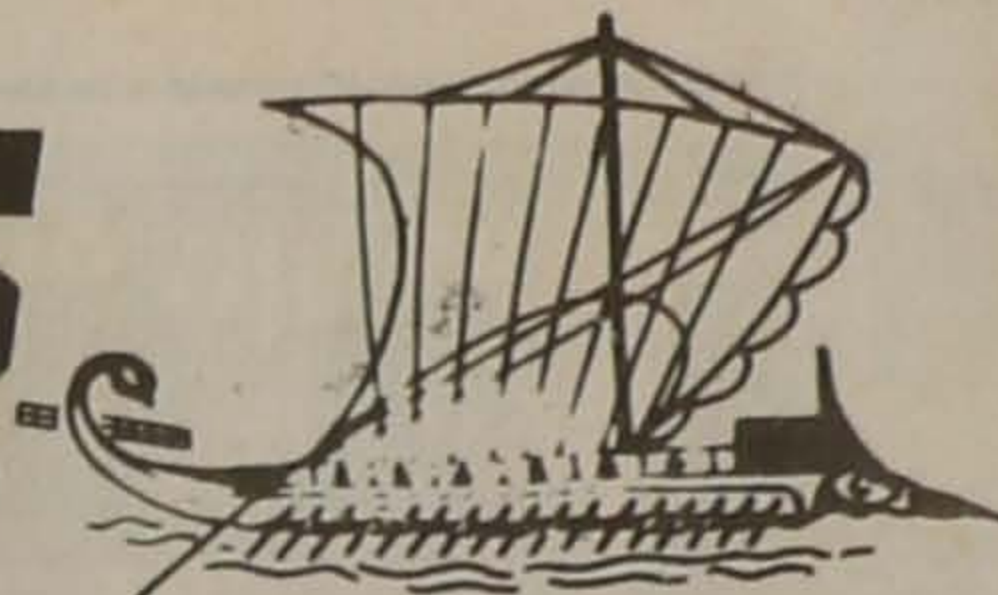

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Ετος 4ο Αρ. Φύλλου 48 ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΑΡΤΣ 1993

Το κόψιμο της βασιλόπιτας των χορευτικών τμημάτων της Ε.Λ.Β.

Μέσα σε ατμόσφαιρα χαράς κόπηκε την Κυριακή 24-1-93, ώρα 5.30 το απόγευμα, στην αίθουσα δεξιώσεων (ταβέρνα) η βασιλόπιτα των χορευτικών τμημάτων παρουσία των γονιών, μελών και φίλων της Λέσχης.

Στην αρχή της εκδήλωσης ο χοροδιδάσκαλος κ. Μιχάλης Σουμειλίδης αφού ευχήθηκε στα παιδιά και στους γονείς τους τα χρόνια πολλά, έκοψε τη βασιλόπιτα την οποία μοίρασε μαζί με τα μέλη της Διοίκησης στους παραβρισκομένους.

Στη συνέχεια ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Γιάννης Μιχαηλίδης αφού ευχήθηκε κι αυτός για μία καρποφόρα νέα χρονιά, ζήτησε από τα μέλη της Λέσχης να έρθουν αρωγοί στο έργο της Λέσχης.

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση.

Τέλος ο κ. Μιχαηλίδης ευχαρίστησε ιδιαίτερα τον κ. Μιχάλη

Σουμειλίδη για την αφιλοκερή προσφορά του ως χοροδιδάσκαλου της Λέσχης.

Αξίζει ακόμα να σημειωθεί ότι, η τυχερή της χρονιάς ήταν η Βαγία Τοθιοπούλου η οποία έτυχε το νόμισμα το οποίο της χάρισε ένα βιβλιόριο καταθέσεων ύψους 10.000 δρχ. Εδώ θα πρέπει να ειπωθεί ότι,

το χρηματικό ποσό το προσέφερε, για το σκοπό αυτό, ο κ. Θωμάς Εμμανουηλίδης, ιδιοκτήτης καταστήματος ανταλλακτικών και τον οποίο θερμά ευχαριστεί το Δ.Σ.

Κι η όμορφη και οικογενειακή εκδήλωση έκλεισε με επίδειξη χορών από τα καλλιτεχνικά τμήματα που εντυπωσίασαν με την πρόδοό τους.

Τιμητική συνεστίαση διοργάνωσε με επιτυχία η Ε.Λ.Β.

Την Τετάρτη, 13 Ιανουαρίου 1993, το νέο Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. διοργάνωσε σε συνεργασία με το χοράρχη - τραγουδιστή Κώστα Καραπαναγιωτίδη και με τη συμβολή των μελών της Χορωδίας, τιμητική συνεστίαση για τον πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου Ν. Ημαθίας "Βεργίνα" του Τορόντο Καναδά.

Στο σημείο αυτό υπενθυμίζουμε τους αναντίστοιχους μας ότι ο Πολιτιστικός Σύλλογος "Βεργίνα" είναι εκείνος που έστειλε σχετική πρόσκληση στη Λέσχη, για να συμμετάσχει η Χορωδία στις γιορταστικές εκδηλώσεις της ανεξαρτησίας της φίλης χώρας του Καναδά, που όπως γράψαμε και στα προηγούμενα φύλλα του "Αργοναύτη" ιδιαίτερα εντυπωσιακή ήταν η εμφάνιση της Χορωδίας.

Και μετά απ' αυτή την παρέμβαση επανερχόμεθα στην εκδήλωση: Στην αρχή ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Γιάννης Μιχαηλίδης απηύθυνε θερμό χαιρετισμό, τονίζοντας ιδιαίτερα τη ζεστή φιλοξενία που έτυχε η αποστολή της Χορωδίας από τα μέλη του Συλλόγου "Βεργίνα". Και ο κ. Μιχαηλίδης κατέληξε: "Είμα-

στε περήφανοι για τους μεταστάτες πατριώτες μας. Το ίδιο πιστεύω να νιώθουν κι αυτοί. Οι συμπατριώτες μας αυτοί αποτελούν μια μεγάλη εστία του Ελληνισμού.

Σε κάθε στιγμή δίνουν παραδείγματα πολιτισμού, προόδου, ζωής και κυρίως πατριωτισμού. Η σκέψη μας είναι κοντά τους. Τέλος ο κ. Μιχαηλίδης παρακάλεσε τον κ. Μουρατίδη να μεταφέρει τους θερμούς χαιρετισμούς όλων των Ποντίων της Βέροιας στους Ελληνες του Τορόντο.

Παίρνοντας δε το λόγο ο κ. Μουρατίδης, αφού ευχαρίστησε τον Πρόεδρο του Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. για τα καλά του λόγια, διαβεβαίωσε τους παραβρισκομένους ότι πάντα υπάρχει καλή πρόθεση για περισσότερες εκ-

δηλώσεις και για την διατήρηση των άριστων σχέσεων". Και καταλήγοντας ο κ. Μουρατίδης είπε: "Με τη δύναμη του Θεού, όλα θα πάνε καλά".

Τέλος θα πρέπει να ειπωθεί ότι ιδιαίτερη συμμετοχή στη δημιουργία της Ζεστής Ποντιακής ατμόσφαιρας είχαν και οι καλλιτέχνες: Κώστας Καραπαναγιωτίδης (τραγουδί), Θεόδωρος Βεροιώτης (λύρα), Φίλιππος (κλαρίνο) και Τάκης (νταούφι).

Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι, τέτοιες εκδηλώσεις προάγουν τις σχέσεις συνεργασίας μεταξύ αδελφών Σωματείων, φέρνουν πιο κοντά στις ρίζες και δημιουργούν όμορφες νοσταλγικές αναμνήσεις.

ΕΥΧΑΡΗΤΗΡΙΑ - ΕΥΧΕΣ ΣΤΟ ΝΕΟ Δ.Σ. ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

Προς το Δ.Σ. της Ευξεινου Λέσχης Βέροιας. Αγαπητέ κ. Πρόεδρε και αγαπητοί κ.κ. Σύμβουλοι,

Με την ευκαιρία της ανάδειξής σας ως νέου Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. σας συγχαίρω ολόψυχα και παράλληλα σας εύχομαι από τα μίχια της ψυχής μου υγεία και επιτυχία στο δύσκολο, αλλά τόσο ωραίο έργο σας.

Το έργο που πρόσφατα αναλάβατε είναι σημαντικό, εθνικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και έρχεται να συνεχίσει την ιστορία της Ε.Λ.Β., αλλά και γενικότερα την ποντιακή ιστορία και παράδοση, που ως γνωστόν αποστάζει γνήσιο Ελληνισμό.

Σας σφίγγω το χέρι. Η Παναγία Σουμελά να σας έχει υπό την σκέπη της.

Με πολλή αγάπη και εκτίμηση
Γιάννης Μελετιδής
τέως Πρόεδρος της Ε.Λ.Β.

Συνέχεια στην 3η σελ.

Νέα Διοίκηση στην Εύξεινο Λέσχη Βέροιας

Συγκροτήθηκε σε σώμα το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Λ.Β., που προέκυψε από αρχαιρεσίες της 10ης Ιανουαρίου 1992.

Πρόεδρος: Μιχαηλίδης Ιωάννης.

Αντιπρόεδρος: Πουλασοπούλου Κων/νος.

Γραμματέας: Μαυρίδης Εφισάβη.

Τομίας: Ορφανίδης Σταύρος.

Μέλη: Παυλίδου Άννα, Σιδηρόπουλος Ηλίας, Σισμανίδης Μελέτης, Σοφιανίδης Σάββας.

Χειμωνίδης Γεώργιος.

Για την Ελεγκτική Επιτροπή: Γαβριλίδης Μιχάλης, Σιδηρόπουλος Παναγιώτης, Χ'Σάββας Αναστάσιος.

Το Δ.Σ. εκφράζει τις ευχαριστίες του στα μέλη της Λέσχης, για την ανάδειξή του στο αξίωμα της Διοίκησης και υπόσχεται ότι, στο μέτρο του δυνατού, θα συνεχίσει την καταξιωμένη παράδοση της Ε.Λ.

Στην προσπάθειά του αυτή καλεί όλους τους Πόντιους και τους φίλους να συμπαραταθούν στο έργο της Ε.Λ.Β.

Απόηχος από την αποστολή της χορωδίας της Ε.Λ.Β. στον Καναδά

"Προς: τον κύριο Ηλία Σιδηρόπουλο, Γενικό Γραμματέα Ευξεινου Λέσχης Βέροιας, 16ης Οκτωβρίου και Δίος 59 100 Βέροια, Ελλάς.

Αγαπητέ κύριε Σιδηρόπουλε:

Η μεταφορά της Ποντιακής δραστηριότητας από την Βέροια στην Επαρχία του Οντάριο, βρήκε αφάνταστα θετική ανταπόκριση. Τόσο εγώ, όσο και πολλοί που είχαν την τύχη να παρακολουθήσουν και ν' απο-

ψαύσουν τους Ποντιακούς χορούς και τα τραγούδια, έμειναν κατενθουσιασμένοι. Ευχή όλων μας, σφασαώς, είναι η πρόσδος του οργανισμού σας και η μελλοντική επιτυχία κάθε

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ

Ο άθλιος εμπαιγμός

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗ

Στους πικρούς αιώνες της α-εξημέρωτης τυραννίας η Λευτεριά εβγαίνει κρυφά από το σκλαβωμένο Πόντο κι επήγαγε στην Ευρώπη, για να ζητήσει από τους ομόδοξους βοήθεια για τα παιδιά της. Ο Ποντιακός Λαός αθυσσοδεμένος περίμενε την αναστάσιμη φωνή, που θα τη χάριζε την ποθητή Λευτεριά. Κι αυτή τη φωνή τη καρτερούσε από την Ευρώπη. Όμως πόση απογοήτευση ανώγει σαν δεν έπαιρνε απάντηση. Εβήλε το όνειρο της αναστάσης σιγά σιγά να χάνεται και τα μάτια της γέμιζαν πικρά δάκρυα. Το Πιτρω-

τικό χέρι που περίμενε αιώνες να σταματήσει το αίμα της φυλής δεν φαινόταν. Το Ελληνικό ποθιμίο αίμα, έρεε από τις πολυχρόνιες πηγές των αθυσιδων και των βασανιστών.

Οι πόρτες των δυνατών της χριστιανικής Ευρώπης δεν άνοιγαν στην Ελληνική Λευτεριά, που γύρευε απελπισμένη τη χριστιανική συμπαράσταση. Η Ελλάδα μόνα, απελπισμένα κι αυτή ζητούσε βοήθεια από τους συμμάχους της για τη σωτηρία του μονακίβρου γιού της, του Πόντου.

Οι ισχυροί έβραζαν πάνω απ'

όλα το συμφέρον, την καλοπείραση, τον πλούτο τους. Γιατί να τα διακινδυνεύουν όλα αυτά για τους ραγιάδες Πόντιους, Μικρασιάτες και Θράκες; Καλοί ήταν οι τύραννοι, αφού πολλοί απ' αυτούς είχαν τα οφέλη. Τι κι αν ήταν αλλοθρόσκοι; Τους έφτανε να εξυπηρετούν τη γαλήνη και την άνεσή τους κι όσο για τον τριεξόνδο Ελληνισμό της Ανατολής, ας στενάζει κάτω από τα δεσμά του κι ας κατάντησε η Λευτεριά του αξιοθρήνητη Ζητιάνη.

Κάποιοι πάλη απ' αυτούς, από συμφέρον, έταζαν βοήθεια,

αλλά φρικτά ξεγελούσαν τον Ποντιακό Λαό, το κομμάτι αυτό του Ανατολικού Ελληνισμού και τον άφηναν έρημο και σε χειρότερη από πριν μοίρα. Αλλοί πάλη, περισσότεροι ωμοί κι ασυγκίνητοι, έδιωχναν βάνουσα τη Λευτεριά κι ένωσαν αγαλλίαση στη χαιρεκακία της και στον ασύστολο εμπαιγμό.

Κι η Λευτεριά απελπισμένη και καταντροπιασμένη από τους δυνατούς χριστιανούς της Ευρώπης ξαναγύριζε διωγμένη στο μαρτυρικό Πόντο, όπου κάθε πέτρα και κάθε χορτάρι της θύμιζε τον παλιό της ολοφώ-

τεινο μεγαλείο. Κατάκοπη ένωθε βαρύ το κεφάλι και καταπονημένα τα πόδια σαν τον τελευταίο των ζητιάνων, που εξάτλησε τις ικεσίες και τις δυνάμεις του κι η ζωή πιά του φαίνεται ανωφέλημα κι επιποχθο, άχρηστο και βασανιστικό βάρος.

Μιά ολόκληρη χριστιανική Ευρώπη από την Ανατολή ως τη Δύση είχε καταντροπιάσει την Λευτεριά του Ανατολικού Ελληνισμού κι είχε αφήσει στα νύχια του τυράννου έναν ένδοξο Λαό. Κι έτσι άνοιξαν το δρόμο για τον ξεριζωμό.

Μια θλιβερή ιστορία, ένας ά-

θλιος εμπαιγμός που επαναλαμβάνεται και σήμερα - με άλλη μορφή βέβαια - αυτή τη φορά για τη Μακεδονία. Ξεχνούν ότι η Μακεδονία μέσα στους αιώνες παρέμεινε η καρδιά του Ελληνισμού κι ο προμαχώνας του Χριστιανισμού της Ελλάδας και της Ευρώπης. Τότε ο άθλιος εμπαιγμός έγινε για χάρη των τυράννων Τούρκων, ενώ σήμερα για χάρη των άθλιων Σκοπιανών.

Ένα πράγμα όμως ας μάθουν οι παρακαράκτες της ιστορίας, Σκοπιανοί και οι φίλοι τους, ότι η αγαπημένη και θεοφιλήτη χώρα του Μ. Αλέξανδρου ήταν, είναι και θα είναι η καρδιά, η ψυχή, ο νους κι ο προμαχώνας του Ελληνισμού. Ευχή όλη του Ελληνισμού είναι να μην ξαναεπαναληφθεί εκείνος ο άθλιος εμπαιγμός που μόνο δεινά θα συσσωρεύσει στον ορίζοντα.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

1. Το Νικόλα το ποιητογράφεμαν

Ο Νικόλας ο Καλτουρπατσιάκογλου όταν έρθεν σήν Ελλάδα, εποίεν να πολιτογράφκεται.
- Πώς σε λένε, λέει ατόν η επιτροπή.
- Νικόλας Καλτουρπατσιάκογλου.
- Α! Αυτό δεν γίνεται, το όγλου θα το βγάλεις.
- Μα πως θα εβγάλ' ατε, λέει ο Νικόλας.
- Όχι! Θα το βγάλεις, θα το κάνεις σε ίδης... άκης... ή σε όπουλος... Θα γίνει ελληνικό.
- Μέτα - είπεν ο Νικόλας - αέτς πα ζατίν ημψόν έν τ' όνεμα μ', θ' εφτάγ' ατο ολόκληρον.
- Γράψτεν Καλτουρπατσιασκικίδης.
- Πολύ το μάκραινες, μεγάλο είναι - είπαν ατον.
- Μεγάλο έν, μακρύν ξεμακρύν έν, ελληνικό έν, γράφτ' ατο.

2. Το σαῖάκ'

Αβραμαντίνα ασή Βαρενού έτον πολλά καματερέσσα νεά τες κι ουντάς εγέρασεν παίξαν κι έστεκαν. Εδούλευεν.

Έναν ημέραν επήγεν σα ξύλα. Εσαλακίασεν κι εφορτώθεν κι έρται. 'Σ σην στράταν επέντεσαν ατέν κάμποσοι Βαρενέτ..

- Θεία Αβραμαντίνα, είπεν, ατέν, ντο πολλά ξύλα εφορτώθεις;

- Γουρπάν εσουν, είπεν Αβραμαντίνα, εγώ εγέρασα, άλλο κι σώζω. Ντο ν' εφτάγω; Τα δύο σαλάκια έναν εφτάγ' ατά!

Παραδοσιακά δίστιχα

Σουμά σ' α ξημερώματα έρ'ται η περιστέρα, σ'κων το γεργάνι μ' τ' έρημον και λέει με "καλησπέρα".

**

Τ' άστρα με τ' άστρα πολεμούν κι εγώ με το φεγάριν, η κόρ' είδεν κι εγάπεσεν εμέν το παλληκάριν!

**

Ψηλά ραχιά και πράσινα, χωρία αφ'κά κέσ'-ι-, Αούτα τ' ομματόπα μου να έταν α'του κέσ'-ι-!

Λεξιλόγιο

1. αβάσταος=αβάστακος
2. αφώτιστη=αβάφτιστη
3. φορμάκα=βατράχι
4. ατζελέ=βιασύνη
5. μανουσάκ=βιολέτα
6. γεράκ=γεράκι
7. μούστας=γροθιές
8. δάκρον=δάκρυ
9. κοκκίμελον=δαμάσκηνο
10. διδυμάρ=δίδυμο
11. σινίν=δίσκος
12. σινίν=δίσκος
13. εγαβούρενα=καβούρντιζα
14. καγκέλ=κάγκελο
15. υστερναίος=κατοπινός
16. αρτούτζ=κέδρος

ΤΟ ΧΡΕΟΣ

Η επτάκωμος Σάντα, η αλησμόνητη Πατρίδα μας η λαμπερή ηλιαχτίδα μας «Το Σούλι του Πόντου» δεν μπορεί και δεν πρέπει να μείνει όραμα χαμένο μέσ' την ομίχλη του χρόνου. Το χρέος αυτό είναι χρέος όλων των Ελλήνων χρέος των Ποντίων πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας, είναι όμως και χρέος των Σανταίων ιερό γιατί η Ιστορία επαναλαμβάνεται με τον καιρό. Για τους λόγους αυτούς τίποτα δεν πρέπει να ξεχνιέται τίποτα που να μη γράφεται απ' τους μεγαλύτερους για να διδάσκεται στους μικρότερους ώστε ποτέ να μη λησμονιέται. Επειδή όμως: Η γνώση της Ιστορίας και της παράδοσής μας αυτή η μοναδική δύναμη ύπαρξης και συνέχειας ενός λαού είναι ιερό καθήκον κάθε Σανταίου παππού και ταυτόχρονη υποχρέωση στη γνώση κάθε εγγονού, απαιτείται: Να ατενίζουμε το μέλλον με αισιοδοξία, Να στρατευτούμε στον αγώνα όλοι μαζί και μέσα απ' αυτήν την σημερινή ιστορική αταξία να γραφτεί αρχικά επίσημα η Ιστορία των Ελλήνων στη Μικρά Ασία για να επιτευχθεί στη συνέχεια η επιστημονική της σπουδή.

Βέροια 15 Νοέμβρη 1999
Γιώργος Χειμωνίδης

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

• Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.

• Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες.

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.

ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΠΑΛΙΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Άλλοι άνθρωποι, άλλα ήθη...

Ως τα 1878, στο χωριό Σανά Τσιμέν της περιφέρειας Επέσ, εφημέρευε ο ιερέυς παπά-Γεώργης Μουρτίδης (Μούρτογλου) από την Ματζερά της Χόψιας.

Κάποια μέρα, ενώ λύχνιζε σιτάρι στο χωράφι του, τον επλησίασε ένας Τούρκος συγχωριανός του και του εζήτησε ένα ζεύγος τσαρούχια από διαλεγμένο δέρμα (χασιλέκια).

Ο Παπαγεώργης του απάντησε ότι δεν έχει τσαρούχια παραπάνω να του δώσει, οπότε ο Τούρκος έξω φρενών για την άρνηση του ιερέως και θαλουχημένος με τον μουσουλμανικό θρησκευτικό φανατισμό και το πνεύμα της αυθαιρεσίας τον αρπάζει από τα γένια και αρχίζει να τον απειλεί.

Την ανιέρη οργή του Τούρκου κατεπρόβλεψε η συνετή πρεσβυτέρα, η Χοτούνα η "Λαραχανέτσα".

"Αφορισμένε! Ντο πειριάεις τον ποπάν, ογώ θα δίγω σε τσαρούχια!..."

Έτσι και έγινε.

Αλλά ο παπάς είχε γίνει ράκος. Η προσβολή που του έκαμε ο Τούρκος του ήταν αβάσταχτη. Ένωθε τόσο βαθιά την ταπείνωση, ώστε το ίδιο βράδυ εκάλεσε τους συγχωριανούς του και τους ανακοίνωσε ότι δεν έχουν πλέον ιερέα. Και τους εξήγησε ότι θεωρούσε τον εαυτό του ανάξιο να κρατήσει το Ευαγγέλιο, εφόσον

του είχε πιάσει τα γένια ένας Τούρκος, ένας αλλόθρησκος!

Την επομένη, έπειτα από οδοιπορία ώρων, παρουσιάσθη στον Μητροπολίτη.

"Σεβασμιώτατε - του λέει, σχεδόν με δάκρυα στα μάτια - είμαι ανάξιος πια να φέρω το ιερατικό σχήμα. Αλλόθρησκος έπιασε το γένειόν μου!"

και ζήτησε τον αποσχηματισμό του.

Ο Μητροπολίτης, αφού άκουσε την αφήγηση του περιστατικού με τον Τούρκο, καθυσάχασε τον Παπαγεώργη και του διάβασε μια ευχή για να τον αποκαταστήσει στη συνειδήσή του.

Ο παπάς έφυγε, πράγματι, από τον Μητροπολίτη ήρεμος, αλλά, μόλις επέστρεψε στο χωριό του, η ενθύμηση της βεβηλώσεώς του από τον Τούρκο ζωντάνεψε πάλι στη μνήμη του και τα καθυσχαστικά λόγια του Μητροπολίτη λησμονήθηκαν.

Πέρασε νύχτες αγρυπνίας, συντροφευμένος από την ψυχική του κατάθλιψη. Στο τέλος επήρε την απόφασή του: Κατέβηκε στην Τραπεζούνα, προμηθεύτηκε με δωροδοκία πλαστό διαβατήριο ως Ρώσος υπήκοος με το όνομα Δημητριάδης (Ντημήτρωφ) και μετανάστευσε στον Καύκασο.

Άλλοι άνθρωποι, άλλα ήθη!

Θ. Παπαδόπουλος

Παιδικά παιχνίδια

Στον Πόντο παίζονταν όλα τα γνωστά παιδικά παιχνίδια της Ελλάδας. Παραλλαγές μικρές υπήρχαν και αυτές μόνο σε ορισμένα.

Η μόνη διαφορά που υπήρχε ήταν η ονομασία του παιχνιδιού. Τα παιχνίδια, όπως και σήμερα, παίζονταν στις αυλές, στις πλατείες, στα χωράφια και στους βοσκοτόπους. Το χειμώνα τους υπαίθριους χώρους αντικαθιστούσαν τα σπίτια και οι μάντρες. Στα ομαδικά παιχνίδια πάντα όριζαν αρχηγό. Οι ομάδες λέγονταν «αλαία». Για τα μέλη της νικημένης ομάδας έβγαζαν διάφορες ποινές όπως, την ίππευση (κάλκεμαν), το μαστίγωμα (λορίαμαν), την απομίμηση της φωνής κάποιου ζώου, το τρέξιμο στην ανηφοριά κ.α. Το πρωτόκολλο του παιχνιδιού απαιτούσε ειλικρίνεια και όποιος δε συμμορφωνόταν με αυτό «έβγαине από το παιχνίδι. Το ζαβολιάρη (τζουχούζ) τον απέφευγαν για συμπαίκτη.

Τα πιο γνωστά παιχνίδια ήταν: Τ' αλογα (αλογάκια), η ταιτινέα (γλύστρα), η γαιδιρίτσα (καμελίτσα), η σαπάνταση (σφεντόνες), η φουστραγγάλα (γίς τακλαοί), το χοτίκ (γκέλα), η μεμέ (μάνα), το κεστικιάρτς (πλιτουρμπί), η τσαλτίκα (τσελίκι), τα σκαμνάκια, το γλίτς μητοπούζ (κατέβα στραβοτσάκαλε), το κόρτσασιν (τυφλόμυγα), το κοτς (κουτσό), τ' ασίχα (κότσια), η τάμα (τριώτα), τ' άψιμον (σκαλαβία), τα λίντσια (πετραδάκια - πεντόβολα), το σκονίν (σχοινάκι), ο γάντσιρον (χορταετός), τα κούκλας (κούκλες), η ποπαδία (το γνωστό πλουμιστό έντομο με τις φράσεις: «ποπαδία, ποπαδία έβγαλ' το βρακί σ' και πουρλάεψον»), οι κολοτούμπες. Ακόμη τα παιδιά κατασκεύαζαν και διάφορα παιχνίδια, όπως σφυριχτρες από λάσπη (τσαμούρ), φλογέρες, λύρες, τόξα κ.α. Αγώνισματα είχαν το τσιουρούτ (τρέξιμο), το πάλεμαν (πάλη), το λάγκεμαν

(άλμα), το νισιάν (βολή), την ισορροπία, την άρση βαρών κ.α.

Ενα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό ομαδικό παιχνίδι, που έπαιζαν τα παιδιά ήταν το «Τί-μη, τί-μη τον αε-τόν».

Μαζεύονταν 5-6 παιδιά, αγόρια και κορίτσια, συνήθως τα βράδια, μέσα σε δωμάτιο. Κάθονταν κυκλικά με τα πόδια τεντωμένα προς τα εμπρός ομόκεντρα.

Ο αρχηγός του παιχνιδιού ακουμπούσε με το δάχτυλό του κάθε πόδι, λέγοντας ρυθμικά:

«Τί-μη τί-μη τον αε-τόν τον αε-τόν τον σταυ-ραι-τόν, κρού-γω πέ-ρω το κον-τά-ρι και χτυ-πώ το κα-λα-μά-ρι, κα-λα-μά-ριμ' τι θέ-λεις, θέ-λω κό-κκι-νον ω-βόν, να εβ-γώ-νω σην ε-λαί-αν, να χτυ-πώ τον βα-σι-λέ-αν. Σκά-μνι, σκά-μνι, κώ-τσι-ζον, κρού-γω και κου-ρά-ζω-σε».

Σε κάθε συλλαβή ακουμπούσε νέο πόδι. Την τελευταία την έλεγε αργά. Ετσι υπήρχε χρόνος για να αποσύρει το δάχτυλό του από το πόδι. Το επόμενο στηριζόταν στα γόνατα και στους αγκώνες με το κεφάλι κάτω, για να μη βλέπει. Οι νικητές γονάτιζαν γύρω τους και τοποθετούσαν τις γροθιές τους τη μια πάνω στην άλλη. Ο αρχηγός τότε ρωτούσε τον νικημένο: «Τίνος εν όλων απάν;». Αν εκείνος μάντευε σωστά, απαλλάσσόταν από την καταδικαστική θέση, γιατί διαφορετικά οι συμπαίκτες του θα του σφυροκοπούσαν την πλάτη με τις γροθιές τους. Στο τέλος του παιχνιδιού, για να διαλυθούν, κάποιος από την παρέα έδινε το σύνθημα: «Κάθα εις σ' σπιτ' ν' ατ' κι ο λύκον σο τρυπίν ατ».

Τα μεγάλα κορίτσια σπάνια έπαιζαν με τα αγόρια. «Κορίτσα» παιδίν με τ' α-γούρια ντο τάρεσσα!» (Κορίτσι πράγμα με τα αγόρια τί ανακατεύεσαι).

Τα κορίτσια είχαν για πιο αγαπημένο παιχνίδια τα λίντζια (πεντόβολα).

Γιάννης Μελετίδης

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός

Τηλ. (0331) 28.356 - Βέροια - ΤΚ 59100

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας

Θουκυδίδη 2 - Τηλ. (0331) 25.282

Βέροια (ΤΚ 59100)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός

Τηλ. (0331) 28.356 - Βέροια - ΤΚ 59100

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

1.000 δρχ.

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε.

ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 10 - ΤΗΛ. (0331) 66.913 - 61.160

FAX (0331) 66.979

Θυσιές Ποντίων στο εθνικό ζήτημα

Το τμήμα Ζωγραφικής της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

Από την Εύξεινο Λέσχη Βέροιας ανακοινώθηκαν τα εξής:

Η συμμετοχή παιδιών στο τμήμα Ζωγραφικής της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας εξακολουθεί να είναι πολύ ικανοποιητική.

Αυτό οφείλεται κυρίως στην υπεύθυνη ζωγράφο Βάσω Σιδηροπούλου - Καραμήτσου. Με την πηγαία ψυχική της ακτινοβολία, την αναπιπθδευτή αγάπη της στο παιδί και με την εν γένει εξωτερική της εμφάνιση δημιουργεί ένα ζεστό ελκυστικό περιβάλλον που γοητεύει τους μικρούς μαθητές.

Σε μία προγραμματισμένη συνάντηση που είχαμε στα γραφεία μας, αναφέρθηκε στον τρόπο διδασκαλίας και είπε:

«Θα ασχοληθούμε με ελεύθερο και γραμμικό σχέδιο, με το χρώμα, τις σκίες, με όγκους και μορφές με σύνθεση και συσχετισμούς. Όλα αυτά θα γίνουν και μάλιστα με πολλή προσοχή έχοντας υπ' όψιν ότι απευθυνόμαστε σε παιδιά τα οποία έχουν έναν ελεύθερο ψυχισμό και φαντασία, που δεν πρέπει να περιορίσουμε.

Με μεθοδευμένα ερεθίσματα εικόνων και ερωτήσεων, το παιδί θα μάθει να παρατηρεί, να ερευνά, να αποκτά πρωτοβουλίες, να συνεργάζεται.

Θα προχωρήσουμε όμως και παραπέρα, συνεχίζει, θα επισκεφθούμε παλιά αρχοντικά, θα συζητήσουμε για τον κοινωνικό - ιστορικό - πολιτιστικό ρόλο τους, θα πάμε σε μουσεία, θα επισκεφθούμε εκθέσεις και εργαστήρια ζωγραφικής έτσι ώστε, να παραμείνει το ενδιαφέρον τους σταθερό, σε πολιτιστικά αξιολογικά πράγματα, όπου και αν βρίσκονται αυτά, είτε στη φύση, είτε στην τέχνη, είτε στον πολιτισμό.

Με αυτούς τους τρόπους και με άλλους, θα αναπτυχθεί η κρίση των παιδιών, η αισθητική τους, θα αποκτήσουν εκείνες

τις γνώσεις που θα τους επιτρέψουν να αξιολογούν κάποια πράγματα αλλιώς και, θα τους δοθεί η δυνατότητα να εκφραστούν δημιουργικά. Ηδη υπάρχουν στο τμήμα παιδιά με εγγενές καλλιτεχνικό ταλέντο και παιδιά με πολλή όρεξη να μάθουν.

Είμαι βέβαιη, ότι στο τέλος της χρονιάς, όλα τα παιδιά ανεξαιρέτως θα αισθάνονται υπερήφανα για όσα έχουν κατορθώσει, για όσα έχουν κατακτήσει στον τομέα αυτό και θα γευτούν την ικανοποίηση της προσωπικής τους δημιουργίας. Εγώ, τους το εύχομαι ολόψυχα.

Για την είσοδο μας στη νέα χιλιετία, εύχομαι ειρήνη και υγεία για όλο τον κόσμο, στους μικρούς δημιουργούς να προσθέσουν με χαρά ένα ακόμη ποιοτικό λιθαράκι στο οικοδόμημα της προσωπικότητά τους και, στην Ευξείνο Λέσχη Βέροιας εύχομαι πολλές δραστηριότητες και πολλά καινούργια τμήματα με ουσιαστικό ενδιαφέρον για να μπορούν τα παιδιά μας να βρίσκουν διεξόδους στα τόσα αιεξοδα που τους περιβάλλουν.

Η Ευξείνος Λέσχη με τη σειρά της εύχεται υγεία και κάθε επιτυχία στην ίδια, στους μαθητές της και σε όλο τον κόσμο.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Ιωάννης Μιχαηλίδης
Ο Γεν. Γραμματέας
Μιχαήλ Γερασιμίδης

Προολίγων ημερών ο Αρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος βρέθηκε στη Μονή Σουμελά για να καθίσει το μνημόσυνο του αείμνηστου προκατόχου του Χρυσάνθου Τραπεζούντος και των ηρωικών Σανταίων, όπως επίσης να παραστεί στην ανακομιδή των λειψάνων του Ποντίου ήρωα επεξεργητού Ευκλείδη Κουρτίδη. Χρυσάνθος, Σάντα, Ευκλείδης... τα ονόματα συνδεδεμένα με ηρωικές και τραγικές σελίδες του επεπαικτού Ελληνισμού, μέρους του Εθνικού Σπινθηρισμού και σήμερα απεικονισμένη δύναμη, γιατί δεν κλονίστηκε από τη ζείδωρη σύνδεση με την ένδοξη παράδοσή

ο Παντ. Κοντογιάννης το 1919: "Κάτοικοι 5.000. Κωμόπολη που απείχε 12 ώρες από την τραπεζούντα. Κατοικήθηκε το 1540 από αποίκους των Πλατάνων και της Τόνιας. Οι σανταίοι είναι κυρίως εργάτες, λιθοξόοι, κτίστες, μεταλλουργοί, εργολάβοι, μικρέμποροι, κτηνοτρόφοι. Είναι εύσωμοι και γενναίοι, αλλά και φιλόνομοι, αν και σπλοφορούν, έχοντες το προνόμιον τούτο με σουλτανικό φερμάνι.

Γενναίες, ως άλλες Αμαζόνες, είναι και οι γυναίκες τους.

Η Σάντα αποτελείται από επτά χωριά ή ενορίες: Γιαννάτων, Θεοδωράτων ή Σιμωνάτων (Πιστοφάντων), Ισχανάντων ή Λιμνία, Τουρντζάντων, Κωσλαμάντων, Πινατάντων και Τσακαλάντων.

Τα χωριά απέχουν το ένα από το άλλο 10 ή 15 λεπτά της ώρας".

Αυτοί οι ειρηνικοί αλλά γενναίοι Έλληνες ξεσηκώθηκαν κατά της τυραννίας των Τούρκων και μαρτύρησαν γι' αυτό. Η Σάντα ήταν πρόκληση για τους Τούρκους, αφού οι κάτοικοι της υπό τον σπληρχηγό Ευκλείδη Κουρτίδη αποδεικνύονταν αποφασισμένοι να προστατεύσουν την πατρίδα τους, θυσιάζοντας τα πάντα και τη ζωής τους βεβαίως.

Ο ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ

Με την ανοχή των μεγάλων δυνάμεων της εποχής, οι Πόντιοι, όπως και οι άλλοι Έλληνες της Μικράς Ασίας θυσιάζονται. Να πως περιγράφει ο Χρυσόστομος παυλίδης στην πορεία προς το Γολγοθά τους των Σανταίων, όταν εκτελείτο ο γενικός εκτοπισμός τους από τη γη των πατέρων τους "... Θεέ μου τι βλέπω! Ήσαν γυναικόπαιδα της Σάντας, του χωριού μου, με φορτία στην πλάτη από στρώματα και άλλα, ξηπόλυτα, ρακένδυτα, κτηνιασμένα από την πείνα και την εξάντληση, γιατί είχαν οδοιπόρησει 300 χιλιόμετρα..."

Και αφού αναφέρει πολλά ονόματα Σανταίων που είδε, πρόσθεσε ότι οι τουρκικές αρχές έριξαν όλο αυτό το εξηλασμένο πλήθος σε κάτι παγερούς στρατώνες, όπου άντρες και γυναικόπαιδα δερνόντουσαν από την πείνα και το αβάσταχτο κρύο, που καμιά φορά έφτανε ακόμα και στους 30 βαθμούς κάτω από το μηδέν..."

Η αμερικανική επιτροπή βοηθημάτων σε έκθεσή της έγραψε "... οι εκτοπιζόμενοι Έλληνες άρχισαν να καταφθάνουν τον Οκτώβριο του 1821 στο Χαρπούτ. Δηλαδή τα απομεινάρια των εκτοπιζομένων, γιατί από 30.000 επέζησαν για να φτάσουν μόνο 5.000. Οι άλλοι πέθαναν στο δρόμο. Ένας Αμερικανός της Υπηρεσίας Βοηθειών μέτρησε κατά τη διαδρομή μας 1.500 πτώματα. Δύο χιλιάδες πέθαναν στους δημόσιους δρόμους, ανατολικά του Χαρπούτ. Ο ταγματάρχης Γόουελ είδε τα πτώματά τους στο μήκος των ατέλειωτων δρόμων, βορά των σκύλων, των λύκων και των γυπαετών, γιατί οι Τούρκοι απαγορεύουν ακόμη την ταφή τους.

Ακολουθώντας τις συνοδείες Τούρκοι αξιωματικοί προβαίνουν σε ανήκουστους βιασμούς γυναικών και παρθένων, τις οποίες αφήνουν μισοπεθαμένες..."

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο διαμαρτυρήθηκε έντονα στην κεμαλική κυβέρνηση για τη γενοκτονία.

Και στο κείμενο για τη Σάντα γράφει: "Ποια σκέψη ασφαλείας ώθησε την κεμαλική κυβέρνηση να πυρπολήσει και να καταστρέψει όλα τα χριστιανικά χωριά... της περιφέρειας Σάντας... και γιατί τα γυναικόπαιδα όσα δεν πρόφθασαν να καταφύγουν στα βουνά εφονεύθησαν υπό των τραμερών κακούργων εν ονόματι του επισήμου κράτους μέσα στα σπία τους..."

Και ερωτά το Οικουμενικό Πατριαρχείο: τι απέγιναν οι 500.000 Έλληνες του Πόντου;

Και τι απέγιναν 7.000 οικογένειες Ποντίων που παλιννόστησαν από τη Ρωσία με διαταγή

συνόχια στην 4η σελ.

ΠΩΤΟΝ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.

Στον Πόντο τα δύο στοιχεία (στα 1919) υπήρχαν. Πριν από τον πόλεμο υπήρχαν και περίπου χιλιάδες Αρμένιοι, που σχεδόν ο σύνολό τους εσφάγησαν από τους Τούρκους. Με βάση την απογραφή του 1908 και τα στοιχεία του Πατριαρχείου υπήρχαν 600.000 Έλληνες. Επιπλέον 250.000 Πόντιοι ζούσαν στον Καύκασο (σημερινή Γεωργία) και Νότια Ασία. Επίσης από τις 850 χιλιάδες των φυλακισμένων ως Τούρκων οι περίπου 200.000 κατοικούντες ανατολικά της Τραπεζούντας είναι Έλληνες, οι οποίοι πριν από 180 περίπου χρόνια εξολοθίστηκαν μαζί με τον Επίσκοπό τους, αλλά μιλάνε ελληνικά και διατηρούν τις αρχαίες τους. Ακόμη 40.000 μουσουλμάνοι, οι λεγόμενοι τουγιαλήδες, των οποίων οι πρόγονοι ήταν χριστιανοί και ακόμη επίσης μιλάνε ελληνικά, εκτός δε αυτών 5.000 είναι ορθόδοξοι, τους οποίους, παρά τις μαρτυρίες τους, η τουρκική κυβέρνηση δεν αναγνωρίζει ως χριστιανούς.

Ο ΤΟΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Όταν πλησίαζαν οι Ρώσοι στην τραπεζούντα, ο Τούρκος διοικητής είπε στον Χρυσάνθο τα εξής ιστορικά λόγια: "Τα μέρη αυτά από τους Έλληνες τα πήραμε και στους Έλληνες τα επιστρέφουμε. Σας παραδίδει τις εκκλησίες σας, τις οποίες εμείς κάναμε τζαμιά..."

Η προσωρινή ελληνική κυβέρνηση του Πόντου αναγνωρίστηκε από την τουρκική κυβέρνηση. Η συμπεριφορά της έναντι των μουσουλμάνων ήταν άφοβη. Ο Χρυσάνθος δεχόταν συνομωσιολογία με την αντίρρηση Αρμενίων.

Ός προς τη Σάντα να πως την περιγράφει

Ο άνθρωπον εσ το φταίξιμον

Μετρούν τα χρόνια τη Χριστού
εφάνε λογαριάν,
πολεμούνε να σιέρονταν
δίχως να ευρίκνε απίαν.

Πολλά έγκαν'ε μας οι ξέν'
και απ' άκρας όλεν φέρνε,
έγκαν και το μιλλένιουμ
εφάνε ίντιαν θέλνε.

Εσκάλωσαν και τ'εμετέρ
ν'εξέρνε ν'ανασπάλνε,
ένταν όλ ξενόνγνωμοι
όθεν κέσ'λέν'απο'πάνε.

Επήσαν σ'ην απαντήν
εχάρτσεσαν παράδες,
έγκανε το μιλλένιουμ
ασ'ο Δύο χιλιάδες.

Εστρεσαν τα μεγάφωνα
είπανε τραγωδίας,
έφανε άψμιον σην γήν
σ'ον ουρανόν φωτίας.

Κ'ενούντσανε τοι πενισσμέντο'

τ'ορφανά τα παιδιά,
τοι νέοις ποι τυρριανιούνταν
και κ'ευρίκνε δουλείαν.

Την ορθίαν αν λέωμε
για την χιλιετιαν,
θ'αναμένωμε να διαβέν
έναν κι άλλο χρονίαν.

Αλλ'είπαν - επροφήτεσαν
για τοι κοσμί το τέλος
και αλλ'λένε ο αντίχριστον
έρτε αρματωμένους.

Ο Θεόν εσ το πρόσταγμαν
σ'ο σιέρ ν'ατ'είναι όλια,
ντο ένταν και θα ίντανε
σ'α υστερνά τα χρόνια.

Για τα κακά ντο έντανε
σους ατώρα σον κόσμον,
ο άνθρωπον εσ το φταίξιμον
π'έφνεσ ασ'ον δρόμον.

Βέροια
Χριστιανάρτο '99
Γιάννης Μιχαηλίδης

ΔΕΙΟΛΟΓΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Στο τεύχος 24 (έτους 1999) του Περιοδικού "Ο Όσιος Γρηγόριος" ("Ετησία Εκδοσίς της Ιεράς Κονοβιακής Μονής Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους"), δημοσιεύεται, στις σελίδες 57-70, το πολύ ενδιαφέρον κείμενο "Αγιορείτες Νεοησυχαστές Πατέρες", του γνωστού λογίου Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου.

Ο π. Μωυσής, γνωστός και στην Βέροια όχι μόνον από τα βιβλία του αλλά και από την συμμετοχή του στις σειρές των διαλέξεων που με πρωτοβουλία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη μας κ.κ. Παντελεήμονος, πραγματοποιούνται, κάθε Άνοιξη, στον Ιερό Ναό Αγίου Αντωνίου, κατά την διάρκεια της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, παρουσιάζει, αφιερώνοντας αναγκαστικά λίγες γραμμές για τον καθένα, μια "στρατιά" συγχρόνως Γερόντων του Αγίου Όρους, οι οποίοι έφεραν μέχρι τις μέρες μας την μεγάλη ησυχαστική παράδοση της Ορθοδοξίας.

Μεταξύ αυτών (: Ιερομόναχος Αρσένιος (+1846), Γέροντας Ιωάννης (+1843), Γέροντας Δανιήλ (+1879), Γέροντας Βαρνάβας Αγιοβασιλειάτης (+1905), Γέροντας Ιλαρίων ο γκουρτζής (+1864), Όσιος Αντίπας ο Μολδαβός (+1882), Γέροντας Χατζηγιώργης ο Καπαδόκης (+1886), Παπά-Χαρίτων ο Πνευματικός (+1906), Γέροντας Δανιήλ ο Κατουνακιώτης (+1929), Γέροντας Καλλίνικος ο Ησυχαστής (+1930), Μοναχός Ισαάκ (+1932), Γέροντας Γαβριήλ Καρουλιώτης (+1968), Γέροντας Φιλάρετος (+1962), Γέροντας Παΐσιος (+1994), Γέροντας Ιωσήφ ο Ησυχαστής (+1959), Γέροντας Σωφρόνιος (+1993), Γέροντας Πορφύριος Καυσοκαλυβίτης (+1991), Γέροντας Εφραίμ ο Κατουνακιώτης (+1998), και άλλοι πολλοί), συγκαταλέγεται και ο Ιερομόναχος Ευστράτιος ο Τραπεζούντιος, για τον οποίο ο π. Μωυσής γράφει:

"Ο Ιερομόναχος Ευστράτιος ο Τραπεζού-

ντιος οκταετής προσήλθε να μονάσει στη μονή Σουμελά του Πόντου. Μετά εικοσαετή εκεί παραμονή κι αφού χειροτονήθηκε ιεράς και επισκέφθηκε τα Ιεροσόλυμα ήλθε στο Άγιον Όρος στη Σκήτη των Καυσοκαλυβίων. Το τυπικό του ήταν: Τρεις χιλιάδες μετάνοιες κάθε νύχτα και η ευχή αδιάλειπτη. Το τυπικό του αυτό ήταν ισόβιο. Η σπηλιά που ζούσε έμοιαζε με τάφο, σκοτεινή και κλειστή, για να επιμηκύνει τη νύχτα και να καλλιεργεί την προσευχή. Κοιμόταν μία ώρα την ημέρα, σχεδόν όρθιος. Λειτουργούσε καθημερινά. Νήστευε συνέχεια. Σ' ένα των μαθητών του, που ζούσαν πλησίον του, αλλά σε άλλον τόπο, πριν τον θάνατό του είπε, πως του δόθηκε τέτοια προσευχή, ώστε και κατά την ώρα του ύπνου η καρδιά του προσεύχεται. Ο Γέροντας προσευχόταν καθιστός ή όρθιος, έκλινε την κεφαλή λίγο προς το στήθος και πρόφερε σιγά, με κατάνυξη και προσοχή την ευχή, προσηλώνοντας το νου στα λόγια της ευχής και συγκρατώντας την αναπνοή, ώστε αυτή να εναρμονίζεται με την κίνηση του νου. Τον κοσμούσε και το διορατικό χάρισμα. Προσευχόμενος είχε κι ένα μεγάλο μανδήλι, για τα πολλά και θερμά του δάκρυα και βρισκόταν σε κατάσταση πνευματικής ανυψώσεως".

Δεν γνωρίζουμε αν υπάρχουν άλλα διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τον Πόντιο Ιερομόναχο Ευστράτιο. Μεταφέρουμε όμως εδώ, έστω και αυτά τα λίγα που μας χαρίζει η αγάπη του κ. Μωυσή, για να υπογραμμισθεί η παρουσία των Ποντίων σε όλες τις επάλξεις του Γένους και της Ορθοδοξίας.

Σημ. "Αργοναύτη": Ευχαριστούμε θερμά τον κ. Απόστολο Ιωσηφίδη, επιστημονικό συνεργάτη της Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Ημαθίας, που είχε το ενδιαφέρον να στείλει στον "Αργοναύτη" το αξιόλογο αυτό κείμενο. Τον ευχαριστούμε θερμά.

Πικρές αλήθειες σε Πανελλήνιο Πολιτιστικό Συνέδριο

συνέχεια από την 1η σελ.

εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας του τόπου. Αν δεν εξασφαλιστούν, με βαθιές κοινωνικές τομές, οι αναγκαίες προϋποθέσεις, η κάθε μας πολιτιστική δραστηριότητα θα ωραιοποιήσει απλώς την υφιστάμενη σκληρή πραγματικότητα.

Ο άνθρωπος ευαισθητοποιείται, συνήθως, και συμμετέχει στα κοινά όταν ελέγχει σε κάποιο βαθμό τα ψυχοφθόρα προβλήματα της ζωής.

Δυστυχώς το στίγμα της ελληνικής κοινωνίας, για ένα μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού, μοιάζει με κακή μητριά. Η ανεργία, ο καθημερινός αγώνας για την επιβίωση, η αβεβαιότητα, η καταφανής αδικία μοιάζει με τόσα άλλα δυσάρεστα βιώματα, παράγουν, συνήθως, άγχος και τροφοδοτούν το ήδη ατροφικό πολιτιστικό ενδιαφέρον ή, στη χειρότερη περίπτωση, οδηγούν σε ακραίες μακάβριες συμπεριφορές.

Η μειωμένη απήχηση που έχει το έργο μας στα ευρύτερα λαϊκά στρώματα, η πενιχρή συμμετοχή στις εκδηλώσεις μας και τα όσα έκτροπα συμβαίνουν καθημερινά γύρω μας, είναι οι πλέον αφευδείς μάρτυρες. Η Πολιτεία, για την ώρα, αντιμετωπίζει την ανησυχητική κατάσταση, κυρίως, με κατασταλτικά μέτρα.

Όταν μάλιστα ανέχεται ή έμμεσα διευκολύνει την κοινωνική διαφθορά, όταν βολεύει σε θέσεις κλειδιά του κρατικού μηχανισμού μικρόψυχους κράχτες ανήμπορους να πιάσουν τα μηνύματα των καιρών, τότε τα προβλήματα πολλαπλασιάζονται και το κακό μεγαλώνει. Και δεν το ισχυρίζομαι σαν απογειωμένος ιδεαλιστής ούτε σαν μεμψιμοιρός πολίτης. Τα ζω και προσωπικά.

Αυτή την ώρα νιώθω αηδία και διερωτώμαι αν αξίζει να προσφέρω στα κοινά. Και τούτο γιατί η διοίκηση του Νοσοκομείου Βέροιας, παρά τις καλές προθέσεις του Υπουργείου, με το οποίο επικοινωνήσα, με ταλαιπωρεί για ένα αυτονόητο δικαίωμα, μη οικονομικού χαρακτήρα, που σε άλλες παρόμοιες περιπτώσεις έγινε δεκτό, χωρίς καν να υποβληθούν αποδεικτικά στοιχεία. Όταν σε μία κοινωνία, σαν τη δική μας, εκατοντάδες χιλιάδες πολίτες εισπράττουν την αίσθηση ότι είναι άτομα δεύτερης κατηγορίας, τότε κανένα πολιτιστικό Συνέδριο τύπου Καβάλας δεν μπορεί να μαλακώσει την ψυχή του ανθρώπου και να φέρει το αναμενόμενο αποτέλεσμα.

Γενιέται όμως το ερώτημα: Θα μπορούσε Πολιτεία, σαν γλυκιά προστατευτική μάνα, ν' αλλάξει την εικόνα της κοινωνίας ανοίγοντας έτσι τον δρόμο της πολιτιστικής άθισης; Η ιστορία μας διδάσκει και η νέα τάξη πραγμάτων το επιβεβαιώνει ότι τέτοιες μεγάλες αλλαγές, και αν ακόμη τις επιτρέψει το

πανίσχυρο ντόπιο κατεστημένο, θα συναντούσαν την άρνηση του ξένου παράγοντα.

Όσες φορές ο ελληνισμός, στα μεγάλα σταυροδρόμια της ιστορίας του, τόλμησε κάτι τέτοιο, δέχτηκε φοβερές πιέσεις, ακόμα και ένοπλες επιθέσεις για την εδραίωση των σκοτεινών συμφερόντων του.

Τα επακόλουθα πάντα οδυνηρά. Φανατισμός, αλληλοσπαραγμός, διαστρέβλωση της αλήθειας, πολιτιστική και όχι μόνο παρακμή, εξευτελισμός του πατριωτισμού και της εθνικοφροσύνης.

Πληγές που αιμορραγούν ακόμα από την πρόσφατη ξενοκίνητη εθνική περιπέτεια και δημιουργούν λογής λογής αδιέξοδα. Ετσι ο Ελληνισμός και εξ αυτού του λόγου έχασε ένα μέρος από την ομορφιά του. Το ενδιαφέρον του στρέφεται, κατά κανόνα, σε χαμηλού επιπέδου προτεραιότητες. Ακολουθεί, συνήθως, τα μικρά και ασήμαντα. Τα μαζικά μέσα ενημέρωσης, δυστυχώς, εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις, αντί να δώσουν τη μάχη της αλλαγής, με τη δύναμη που διαθέτουν, προσαρμόζονται, με την ανοχή της Πολιτείας, στις όποιες επιθυμίες του κοινού.

Αυτή η ανοχή των αρμοδίων οργάνων της Πολιτείας ωθεί τον πολίτη σε νέες λαθεμένες επιλογές και διευκολύνει τη διαφθορά.

Μέσα σ' ένα τόσο βαρύ κλίμα το όραμα των συνεδρίων μας δύσκολα θα περάσει από τη σφαίρα του ιδεατού στο χώρο της υλοποίησης. Και τούτο γιατί η εθνική και πολιτιστική αυτογνωσία δεν είναι μόνο θέμα διδασκαλίας και γνώσεων. Είναι και βίωμα. Την ζεις κυρίως, την βιώνεις καθημερινά σαν παιδί ή παραπαιδί μέσα στην κοινωνία.

Το μπορείς και πρέπει να κάνει η κάθε πολιτική ηγεσία αποτελεί θέμα σειράς διαλέξεων. Όχι πως σήμερα δεν γίνεται τίποτε καλό, αλλά αυτά που γίνονται είναι μηδαμινά σε σχέση με την καταίγδα της κοινωνικής διαφθοράς.

Ενα ωστόσο είναι το βέβαιο ότι χωρίς σκληρούς αγώνες σε όλα τα επίπεδα η ελπίδα για κάτι καλύτερο πεθαίνει. Καιρός είναι ν' ακουστούν φωνές δυνατές για ν' ανοίξει ο δρόμος των μεγάλων εξορμήσεων.

Είναι η ώρα να διεκδικήσουμε μαχητικά εκείνο που ωφελεί, εκείνο που ταιριάζει στην κοιλίδα του πολιτισμού. Ούτε αυτοαπομόνωση που σημαίνει καταδίκη αλλά ούτε και ξέφραγο αμπέλι σε κάθε ξένο σκουπιδομάτι. Και τέλος είναι η ώρα της υπέρβασης, η ώρα της ομοψυχίας για ένα καλύτερο αύριο. Φτάνουν τα όσα πλήρωσε ο ελληνισμός στη διαδρομή της ιστορίας από δικά του σφάλματα.

Θυσίες Ποντίων στο εθνικό ζήτημα

συνέχεια από την 3η σελ.

του αρχηγού των στην Ανατολή συμμαχικών δυνάμεων Φρανσέ δ' Εσπερέ;...

Πώς ανέχεται ο πολιτισμένος κόσμος τέτοια κακουργήματα, διαπραττόμενα υπό σπείρας επαναστατών, αυτοτιλοφορούμενης ως κυβερνήσεως και πως μάλιστα από οποιαδήποτε ελαττήρια επιτρέπει στους κόλπους τους εκδηλώσεις υπέρ των δέμων;...

Η Σάντα σήκωσε το μεγαλύτερο βάρος του ένοπλου αγώνα γι' αυτό και υπέστησαν πολλές ταλαιπωρίες, βάσανα και μαρτύρια.

Στον αγώνα των Σανταίων πρωταγωνίστησε Ευκλείδης Κουρτίδης, που στα 1919 κυριαρχούσε με τα παλικάρια του σε μία μεγάλη περιοχή κι είχε αποκτήσει τέτοια και τότε φήμη, ώστε οι τουρκικές αρχές το χώνεψαν ότι δεν μπορούσαν να τα βγάλουν πέρα μαζί του. Θρύλος έγινε ο Ευκλείδης, που έδινε ελπίδες στους Έλληνες και τρόμο στους τσέτηδες.

Το 1821 με τους αμαρτολούς και τους κλέφτες ξαναγενιόταν στον Πόντο. Είναι χαρακτηριστικό το δημοσίευμα της εφημερίδας "Ελληνικός Πόντος" του Βατούμ στις 26 Ιουνίου 1919:

"Καμιά καρδιά ελληνική δεν πρέπει να μείνει ασυγκίνητη και αδιάφορη στα νέα από τα βουνά της ηρωικής Σάντας.

Η Σάντα στα μαύρα αυτά χρόνια του πολέμου στάθηκε ένα ηρωικό Σούλι στον Πόντο..."

Ο Ευκλείδης δεν θέλησε να φύγει με τους άλλους Έλληνες. Κρύφτηκε στα βουνά περιμένοντας το θαύμα. Το Φεβρουάριο του 1924 ο καπετάνιος με άλλους επτά οπαρχηγούς ήταν ακόμη στην Τραπεζούντα, όταν προδόθηκε και πιάστηκε από την κεμαλική αστυνομία. Έτσι τελείωσε το έπος της ένοπλης αντίστασης των Σανταίων και γενικά των Ποντίων. Ακολούθησαν νέες περιπέτειες, κυρίως όσων κατέφυγαν στο ολοκληρωτικό κράτος της ΕΣΣΔ. Σήμερα ζουν μία νέα σελίδα της ιστορίας τους, ελπιδοφόρα. Ο Ευκλείδης δεν μπόρεσε ποτέ να χωνέψει το χάσιμο του Πόντου. Αρχισε να πίνει και πέθανε στα 1937 πέφτοντας μία νύχτα μεθυμένος από ένα κάρο. Όμως μένει πάντα στις καρδιές των Ποντίων.

Ο Αϊ Βασίλης είναι Πόντιος

Γιατί αποσιωπάται η καταγωγή του Αϊ Βασίλη από τα διεθνή Μ.Μ.Ε. αλλά και τα Ελληνικά;

Ή δεν το γνωρίζουν ή το γνωρίζουν και σκόπιμα δεν το λένε.

Ο Άγιος Βασίλης ήταν Πόντιος. Γεννήθηκε το 330 μ.Χ. σε περιοχή της Καισαρείας (Νέα Καισάρεια του Πόντου), η οποία υπάγεται στο Ποντιακό Ιστορικό χώρο.

Διατέλεσε Μητροπολίτης Καισαρείας το 370-379. Απόκτησε φήμη σε όλο τον χριστιανικό τότε κόσμο για την θεολογική του σκέψη και την εκκλησιαστική πολιτική.

Αυτή η τελευταία τον καταξίωσε σαν Μέγα και Άγιο.

Έγινε μύθος, ο γνωστός Άγιος Βασίλης, ακριβώς λόγω αυτής της πολιτικής του, ιδιαίτερα για τους αδύνατους και τα παιδιά.

Κώστας Δ. Κάκαρης

* Αναδημοσιεύεται από τη "Βέροια"

* Αναδημοσιεύεται από την "ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ", Κυριακή 19 Σεπτεμβρίου 1999

Η ΡΩΜΑΝΙΑ

ΚΙ ΑΝ ΠΕΡΑΣΕ

ΑΝΘΕΙ ΚΑΙ

ΦΕΡΕΙ ΚΙ ΑΛΛΟ